

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«СӘМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«25» декабрь 2023 ел

№ 38/1

**«Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 41/1
номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасы Тукай
муниципаль районы «Сәмәкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке
уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында»
(икенче укылыш)**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе Бюджет кодексы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Сәмәкәй авыл жирлеге уставының 20, 95-97 статьялары нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Сәмәкәй авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. 2019 елның 24 сентябрендәге 41/1 номерлы Совет каары белән расланган «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Сәмәкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставына түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмәләрне кертергә:

1.1 11 маддәнең 7 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Әгәр жирле референдум жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән очракта, референдум гражданнар, сайлау берләшмәләре, жирлек башлыгы, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яки Тукай муниципаль районы прокуроры мөрәҗәгате нигезендә суд тарафыннан билгеләнә. Суд билгеләгән жирле референдумны жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) оештыра, ә аны үткәрүне тәэммин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите башкарма органы яки суд тарафыннан жирле референдум үткәрүне тәэммин итү йөкләнгән башка орган тарафыннан башкарыла.»;

1.2 12 маддәнең 4 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Муниципаль сайлауларны әзерләү һәм үткәрү жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссияләренә (алга таба – сайлау комиссиясе) аларның компетенциясе чикләрендә йөкләнә.»;

1.3. 13 маддәнен 5, 8, 12 пунктларын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«5. Инициатив төркем жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясенә (алга таба – сайлау комиссиясе) инициатив төркемнең үтенечнамәсендә жирлек Советы депутатының, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасының, жирлек башлыгының конкрет хокукка каршы каарына яки гамәлләренә (гамәл кылмавына) күрсәтмә булырга тиеш, ул аны чакыртып алу өчен нигез булып тора, гражданның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган көне һәм урыны, паспортының яки аны алыштыручи документның сериясе, номеры һәм датасы, аны биргән органның исеме яки коды, шулай ук инициатив төркемнең һәр әгъзасының һәм аның исеменнән жирлек территориясендә эш итәргә вәкаләтле затларның яшәү урыны адресы күрсәтелергә тиеш. Инициатив төркем үтенечнамәсө күрсәтелгән төркемнең барлық әгъзалары тарафыннан имзаланырга тиеш. Үтенечнамәгә суд каары теркәлергә тиеш, ул күрсәтелгән хокука каршы каарны яки депутатның гамәлләрен (гамәл кылмавын) раслый.

8. Сайлау комиссиясе инициатив төркемнең үтенечнамәсен караганда, жирлек Советы депутатын, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча жирлек Советы тарафыннан тавыш бируге билгеләгәндә, тиешле депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирлек башлыгы аны чакыртып алу өчен нигез буларак тәкъдим итеп торган шартлар туринда анлатмалар бирергә, кирәклे документларны тапшырырга хокуклы. Элеге депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасына, жирлек Башлыгына алдан, сайлау комиссиясе, жирлек Советы утырышлары уздыру көненә кадәр өч көннән дә соңга калмычка, аларны үткәрү вакыты һәм урыны туринда язмача хәбәр итепергә тиеш.

12. Сайлау комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бируге рәсми йомгак ясаганнан соң, биш көн эчендә инициатив төркемгә, жирлек Советына һәм жирлек Советының тиешле депутатына, жирле үзидарәнең сайланулы орган әгъзасына, жирлек Башлыгына аны чакыртып алу буенча тавыш бируге нәтиҗәләре туринда язмача хәбәр итә.

1.3 31 маддәнен 10, 11 пунктларын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«10. Коррупциягә каршы тору туринда Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы депутаты, жирлек Башлыгы, жирле үзидарәнең башка сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр туринда белешмәләрнен дөреслеген һәм

тулылыгын тикшеру Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министры) карары нигезендә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Элеге маддәнен 10 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшеру нәтиҗәсендә «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләгән затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясе территориясе чикләрнән тышта урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм тотуны, саф акча средстволарын һәм кыйммәтле әйберләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» 79-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән чикләуләрне, тыюларны үтәмәү, вазыйфаларны башкармау фактлары ачыklаганда, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министры) жирлек Советы депутаты, сайланулы жирле үзидарә органы әгъзасы, жирлек Башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яки күрсәтелгән затларга карата башка җаваплылык чарасын куллану турында гариза белән тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яки судка мөрәжәгать итә.»;

1.4 31 маддәнен 14 пункты үз көчен югалткан;

1.5 33 маддәнен 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Яңа чакырылыш жирлек Советы беренче утырышка депутатларның билгеләнгән саныннан өчтән ике өлеше сайланган көннән соң ун көннән дә соңга калмычча жыела. Сайлаулардан соң беренче утырыш – жирлек Башлыгы, ә ул булмаган очракта, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) тарафыннан чакырыла.»;

1.6 34 маддәнен 1 өлеше 13 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:

«13) жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) әгъзаларын билгеләү»;

1.7 39 маддәнен 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар үз көченә кергәннән соң 14 көннән дә соңга калмычча, ул жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатканнан соң алты айдан да соңга калмычча үткәрелә.»;

1.8 41 маддәнен 7 пунктын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«7. Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министрьы) жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү өчен булыш жирлек Советына әлеге гаризаның керү өчен тора.

1.9 43 маддәнен 1 пункты 2 абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек Башлыгын сайлау жирлек Советы депутатлары тәкъдим иткән кандидатлар арасыннан, шул исәптән жирлек, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) тәкъдимнәре нигезендә башкарыла.»;

1.10 47 маддәнен 3 пункты 2 абзацын, 4 пунктын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Ана карата Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министрьы) тарафыннан аны вазыйфадан азат итү турында хокукий акт чыгарылган жирлек Башлыгы әлеге хокукий актка рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн эчендә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы. Суд шикаятыне каарга һәм, аны тапшырган көннән соң 10 көннән дә сонга калмыйча, каар кабул итәргә тиеш.

4. Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) (Татарстан Республикасы Премьер-министрьының) аны вазыйфадан азат итү турында хокукий акты яки жирлек Советының жирлек Башлыгын отставкага жибәрү турында каары нигезендә вәкаләтләре туктатылган жирлек Башлыгы әлеге хокукий актка яки каарга шикаять биргән очракта, жирлек Советы суд каары законлы көченә кергәнчә, жирлек Башлыгын сайлау турында каар кабул итәргә хокуклы түгел.»;

1.11 54 маддәне түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«1. Жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирле үзидарә Советы депутатын, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасын, жирлек Башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бируне, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бируне оештыра.

2. Сайлау комиссиясе жирлекнән жирле үзидарә органнары структурасына керми торган муниципаль орган булыш тора.

3. Сайлау комиссиясе «Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендейгэ 67-ФЗ номерлы Федераль законда, Татарстан Республикасы Сайлау кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек Советы тарафыннан төzelә.

4. Сайлау комиссиясенең вәкаләтләр срокы биш ел тәшкил итә.
5. Сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бирү хокуки белән 6 кешедән төзелә.
6. Сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс белән тәэммин иту жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.
7. Сайлау комиссиясе вәкаләтләре, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән жайга салына. Жирлек Советы мөрәжәгате нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Узәк сайлау комиссиясе карапы буенча сайлау комиссиясе вәкаләтләре территориаль сайлау комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.»;

1.12 56 маддәнен 1 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы – әлеге устав, жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба - сайлау комиссиясе) яки муниципаль вазыйфанды биләүче зат вәкаләтләрен үтәүне тәэммин иту буенча билгеләнгән вазыйфалар даирәсе нигезендә барлыкка килә торган жирле үзидарә органындагы, сайлау комиссиясе аппаратындагы вазыйфа.

1.13 57 маддәнен 1, 3 пунктларын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар булып депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль брәмлекнен дайми нигездә эшләүче һәм юридик зат булып торучы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясенең (алга таба - сайлау комиссиясе) хәлиткеч тавыш хокукуна ия, комиссиядә дайми (штат) нигездә эшләүче әгъзасы тора.

3. Жирле үзидарә органнары, сайлау комиссиясе эшчәнлеген техник тәэммин иту буенча вазыйфаларны башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булмый.»;

1.14 58 маддәнен 1 өлеше 5 пункттын, 3 өлеше 4 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle мәгълумат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр керту;

4) жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълуматы белән эшләү тәртибен үтәргә;»;

1.15 59 маддәнең 2 пунктын түбәндәгө редакциядә бәяң итәргә:

«2. Жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) юкка чыгарылу яки жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе аппараты хезмәткәрләре штаты кыскару сәбәпле муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә, оешма бетерелүгә яисә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылуға бәйле рәвештә эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.»;

1.16 65 маддәнең 3 пунктын түбәндәгө редакциядә бәяң итәргә:

«3. Жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) әгъзаларына әлеге органнар эшендә катнашкан вакытка законнар, жирлек Советы каарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

1.17 72 маддәнең 1 пункты 1, 2 өлешләре, 2 пунктын түбәндәгө редакциядә бәяң итәргә:

«1) затның ул бер яғы булган мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) жайга салу буенча чараптар күрмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш;
2) затның үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, яки белә торыш дөрес булмаган яисә тулы булмаган мәгълүмат бирүе;

2. Муниципаль вазыйфаны биләүче затка аның кул астындагы затның мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында билгеле булганда, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм (яки) жайга салу буенча чараптар күрмәгән очракта, шулай ук ышаныч югалту сәбәпле, ул эштән (вазыйфадан) азат ителергә тиеш, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш.»;

1.18 88 маддәнен 7 өлеше 3 абзацын түбәндәгө редакциядә бәяң итәргә:

«- Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенен) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;»

2. Элеге каарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә юнәлтергә.
3. Элеге каарны Сәмәкәй авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка иғълан итәргә.
4. Элеге каарны районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга.
5. Элеге каар үтәлешен контрольдә тотуны законлылык һәм хокук тәртибе буенча дайми комиссияның ишләгәнде.

Муниципаль берәмлек
Башлыгы
Совет рәисе

И.М.Усманов